

USTAVNI SUD CRNE GORE
U-II br. 41/22
26. decembar 2023. godine
P o d g o r i c a

Ustavni sud Crne Gore, u sastavu: predsjednik Budimir Šćepanović i sudije – Snežana Armenko, Dragana Đuranović, Milorad Gogić, Desanka Lopičić, Faruk Resulbegović i Momirka Tešić, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 2. Ustava Crne Gore, člana 37. tačka 6. i člana 49. tačka 3. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 11/15), na sjednici od 26. decembra 2023. godine, većinom glasova, donio je

R J E Š E N J E

ODBACUJE SE inicijativa za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredaba člana 12. Odluke o stipendiranju i nagrađivanju studenata i učenika („Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi", broj 38/22).

O b r a z l o ž e n j e

1. Stefan Luketić i Eleonora Luketić, preko punomoćnika Mladena Peruničića i Dejana Komnenovića, advokata iz Kotora, podnijeli su Inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredaba člana 12. Odluke, označene u izreci.

1.1. U inicijativi je, pored ostalog, navedeno:

“(…). Ova inicijativa za ocjenu ustavnosti podnosi se protiv člana 12. Odluke o stipendiranju i nagrađivanju studenata i učenika Opštine Budva („Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi", broj 38/22), a kojim članom je ustanovljena nagrada pod nazivom “Tomo i Stanica Luketić”.

Naime, podnosioci ove inicijative smatraju da je Opština Budva bespravno i nemoralno uzurpirala ime ljudi koji su bili jedni od najvećih filantropa u novijoj crnogorskoj istoriji, a zasigurno najveći dobročini u istoriji grada Budve, pa je na taj način povrijeđen Ustav Crne Gore u dijelu člana 28. (Dostojanstvo i nepovredivost ličnosti) i u dijelu člana 31. (Poštovanje ličnosti).

Naime, Tomo i Stanica Luketić su pravni prethodnici i preci podnosilaca ove ustavne inicijative, te su isti bili jedni od najvećih filantropa u novijoj crnogorskoj istoriji. Ipak, cjelokupna zaostavština Toma i Stanice Luketić je nelegalno i prevarno oduzeta, pa je tako ogromni zemljišni kompleks koji je za života Tomo Luketić zavještao putem “Zaklade Toma Luketića i njegove žene Stane za školovanje djece iz Budve i Paštrovića", uz aminovanje državne vlasti, rasparčan i otuđen u bescjenje. (...)

Kod ovakvog stanja stvari, jasno proizilazi da je Opština Budva donošenjem Odluke o stipendiranju i nagrađivanju studenata i učenika Opštine Budva („Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi", broj 38/22) na neustavan i nezakonit način nadjenula ime nagrade stipulisanoj u članu 12. predmetne odluke, iako na to nije imala pravo, niti je dobila saglasnost za ovakvo postupanje od pravnih sljedbenika Toma i Stane Luketić. (...)

Na osnovu gore navedenog, podnosioci inicijative Stefan i Eleonora Luketić predlažu Ustavnom sudu da prihvati ovu inicijativu i donese rješenje kojim se pokreće postupak za ocjenu ustavnosti osporene odredbe člana 12. Odluke (...). (...).”

2. U odgovoru Skupštine opštine Budva na navode sadržane u Inicijativi, pored ostalog, navedeno je:

“Odbor za statut i propise je na svojoj (...) sjednici (...) razmatrao Inicijativu (...).

U skladu sa pribavljenim mišljenjem nadležnog Sekretarijata za društvene djelatnosti (...) Odbor (...) smatra da predmetne odredbe nijesu protivustavne i protivzakonite.

U prilogu akta je navedeno mišljenje Sekretarijata koje je Odbor u cjelosti prihvatio. (...)

Imajući u vidu da predmetna Odluka nije zakon nego opšti akt, podnosilac inicijative u preambuli je pogrešno primijenio materijalni propis pozivajući se na član 149. stav 1. tačka 1. Ustava Crne Gore, kojim je propisano (...).

Takođe, pogrešno je primijenjen i član 44. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore koji se odnosi na izuzeće sudije Ustavnog suda, a ne na pravni osnov za podnošenje inicijative. (...)

Naime, (...) davanje naziva nagradi po Tomu i Stanici Luketić učinjeno je u najboljoj namjeri da se imena ovih budvanskih dobrotvora otrgnu od zaborava i kako bi se u društvu promovisalo dobrotvorstvo i donatorstvo.

U vezi sa navodima Inicijative da nije pribavljena potrebna saglasnost od pravnih sljedbenika Toma i Stanice Luketić, mišljenja smo da je takođe neosnovan iz razloga što niti jedan materijalni propis ne obavezuje da je bilo potrebno pribavljanje bilo kakve saglasnosti od pravnih sljedbenika, a radi upotrebe ličnog imena predaka u ove svrhe.

Takođe, sugerišemo da je potrebno ispitati pravnu legitimaciju podnosioca inicijative, a koja se odnosi na državljanstvo Stefana i Eleonore Luketić, obzirom da smo u saznanju da imenovani nisu državljani Crne Gore. Ovo navodimo iz razloga što je Odlukom Ustavnog suda Crne Gore, U-br. 5/09, od 24. 12. 2009. godine, zauzeto pravno mišljenje da je pravo iniciranja postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti rezervisano isključivo za lica koja su državljani Crne Gore, a ne za strane državljane.”

3. Osporenim odredbama Odluke propisano je:

»Član 12.

Kao izraz priznanja za izuzetan uspjeh u studiranju nagrada “Tomo i Stanica Luketić” dodjeljuje jednom godišnje i jednokratno studentu nakon završenih master studija, pod uslovom da je:

- crnogorski državljanin sa prebivalištem u opštini Budva ili lice koje ima status stranca sa stalnim nastanjenjem u Crnoj Gori,

- tokom studiranja, uključujući i osnovne i master studije, postigao ukupnu prosječnu ocjenu najmanje 9,50;

- da nije gubio nijednu godinu studija;

- završio master studije u periodu između dvije dodjele nagrada;

- da nije stariji od 25 godina.

Prilikom raspisivanja Konkursa za dodjelu nagrade “Tomo i Stanica Luketić” mogu biti predviđena zanimanja koja će biti nagrađivana za tu studijsku godinu, uzimajući u obzir podatke Zavoda za zapošljavanje Crne Gore o deficitarnim zanimanjima i imajući u vidu zanimanja iz oblasti koja su od društvenog značaja za razvoj opštine Budva.”

4. Ustavni sud je, nakon razmatranja sadržine Inicijative i dostavljene dokumentacije, utvrdio da su se stekli uslovi za odbacivanje Inicijative.

5. Za odlučivanje u ovom predmetu pravno relevantne su sljedeće odredbe:

Ustava Crne Gore

“DIO ŠESTI
USTAVNI SUD CRNE GORE
Nadležnost
Član 149. stav 1. tač. 2. i 3.

Ustavni sud odlučuje:

- 2) o saglasnosti drugih propisa i opštih akata sa Ustavom i zakonom;
- 3) o ustavnoj žalbi zbog povrede ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom, nakon iscrpljivanja svih djelotvornih pravnih sredstava.

Pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti

Član 150. st. 1, 2. i 3.

Svako može dati inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti.

Postupak pred Ustavnim sudom za ocjenu ustavnosti i zakonitosti može da pokrene sud, drugi državni organ, organ lokalne samouprave i pet poslanika.

Ustavni sud može i sam pokrenuti postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti.”

Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 11/15)

“III. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM I PRAVNO DEJSTVO NJEGOVIH ODLUKA

Član 37. tačka 6.

Ustavni sud će odbaciti predlog, inicijativu, ustavnu žalbu, žalbu, odnosno drugi podnesak kojim se pokreće postupak kad:

- 6) ne postoje druge pretpostavke za odlučivanje o osnovanosti podneska.

Član 49. tačka 3.

Ustavni sud rješenjem:

3) odbacuje predlog, inicijativu, ustavnu žalbu, žalbu i drugi podnesak u slučajevima iz člana 37. ovog zakona."

6. Prilikom razmatranja inicijative, Ustavnom sudu se, kao prethodno, u ovom predmetu postavilo pitanje postojanja ovlašćenja stranog fizičkog lica za iniciranje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti pred Ustavnim sudom.

7. Ustavom Crne Gore propisano je: da svako može podnijeti inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti; da postupak pred Ustavnim sudom za ocjenu ustavnosti i zakonitosti može da pokrene sud, drugi državni organ, organ lokalne samouprave i pet poslanika; da Ustavni sud može i sam pokrenuti postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti (član 150. st. 1, 2. i 3) i da Ustavni sud odlučuje o ustavnoj žalbi zbog povrede ljudskih prava i sloboda zajemčenih Ustavom, nakon iscrpljivanja svih djelotvornih pravnih sredstava (član 149. stav 1. tačka 3).

7.1. Iz navedenih odredaba Ustava, po ocjeni Ustavnog suda, proizilazi da je pravo pravnih i fizičkih lica da, na osnovu odredbe člana 150. stav 1. Ustava, iniciraju pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti propisa Crne Gore rezervisano isključivo za pravna lica upisana u registar privrednih subjekata u Crnoj Gori, odnosno za fizička lica koja su državljani Crne Gore. Stoga, strana lica (pravna i fizička), po nalaženju Ustavnog suda, nemaju ustavnu legitimaciju za pokretanje postupka normativne kontrole bilo kojeg propisa Crne Gore. Zaštita konkretnih prava i interesa stranog (pravnog i fizičkog) lica može se zahtijevati u postupku po ustavnoj žalbi, u kojem ta lica mogu istaći da su im Ustavom zajemčena prava povrijeđena. Zbog toga, po ocjeni Ustavnog suda, ne postoje procesne pretpostavke za vođenje postupka i odlučivanje po podnijetoj inicijativi¹.

---

¹ Ovakav stav Ustavni sud je zauzeo u predmetima: U. br. 5/09, od 24. decembra 2009. godine; U-I br. 41/10, od 24. februara 2011. godine; U-I br. 18/11, od 23. juna 2011. godine; U-I br. 46/14, od 20. februara 2015. godine; U-I br. 36/16, od 27. marta 2018. godine,

8. Zakonom o Ustavnom sudu uređeno je postupanje Ustavnog suda sa podneskom kojim se inicira pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti, na način da ga Ustavni sud ispituje u prethodnom postupku i da će, ako je podnesak nerazumljiv, nepotpun ili sadrži nedostatke koji onemogućavaju postupanje Ustavnog suda po njemu, zatražiti od podnosioca da te nedostatke otkloni u ostavljenom roku.

8.1. U konkretnom slučaju, Ustavni sud je utvrdio da podnesak sadrži nedostatke koji onemogućavaju postupanje Ustavnog suda po tom aktu, pa je od punomoćnika podnosilaca inicijative, aktom U-II br. 41/22, od 8. novembra 2023. godine, zatraženo da se inicijativa dopuni, saglasno odredbama člana 32. stav 2. i člana 58. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, tj. da dostave dokaz (ovjerenu fotokopiju uvjerenja) da su podnosioci inicijative lica koja imaju crnogorsko državljanstvo. Aktom, od 5. decembra 2023. godine, punomoćnici podnosilaca inicijative obavijestili su Ustavni sud da podnosioci, Stefan Luketić i Eleonora Luketić, nemaju crnogorsko državljanstvo, kao i da Ustav i Zakon o Ustavnom sudu ne propisuju da je uslov za podnošenje inicijative crnogorsko državljanstvo podnosilaca i da podnosoci inicijative imaju pravni interes da se ime njihovih pravnih prethodnika ukloni iz Odluke čije su odredbe člana 12. osporene, zbog čega su ispunjeni svi procesni uslovi da se odluči o podnesenoj inicijativi.

8.1.1. Polazeći od navedenog stava Ustavnog suda, po kojem strana pravna i fizička lica nemaju ustavnu legitimaciju za pokretanje postupka normativne kontrole zakona, drugih propisa i opštih akata s Ustavom i zakonom države Crne Gore, po bilo kom osnovu i činjenice da je u toku postupka utvrđeno da podnosioci inicijative nijesu crnogorski državljani, Ustavni sud je ocijenio da su se stekli uslovi iz odredbe člana 37. tačka 6. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore da se inicijativa za ocjenu ustavnosti i zakonitosti osporenih odredaba člana 12. Odluke, odbaci.

9. Na osnovu iznijetih razloga, riješeno je kao u izreci.

PREDSJEDNIK,
Budimir Šćepanović,s.r.